

Průvodka

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0802
Název projektu	Zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo a název šablony klíčové aktivity	III/2 – Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Příjemce podpory	Gymnázium, Jevíčko, A. K. Vitáka 452

Název DUMu	Světové hospodářství – zemědělství, rostlinná výroba
Název dokumentu	VY_32_INOVACE_19_15
Pořadí DUMu v sadě	15
Vedoucí skupiny/sady	Luděk Dobeš
Datum vytvoření	21. 4. 2013
Jméno autora	Jiří Linhart
E-mail autora	linhart@gymjev.cz
Ročník studia	1.
Předmět nebo tematická oblast	Geografie
Výstižný popis způsobu využití materiálu ve výuce	Prostřednictvím obrazové prezentace seznámit žáky se světovou zemědělskou rostlinnou výrobou Inovace : ICT

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

reg. č.: CZ.1.07/1.5.00/34.0802

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Světové hospodářství

Zemědělství

Rostlinná výroba

Světové hospodářství

„Sever“ – ekonomicky rozvinutý svět, 52 %
světového ekonomického potenciálu, 20 % lidstva,
38 % rozlohy obývané souše.

„Jih“ – rozvojový svět

- „čtvrtý svět“ – nejméně rozvinuté země (většina v Africe, jižně od Sahary)
 - „asijští draci (tygři)“ - (nově industrializované země), Jižní Korea, Tchaj – Wan, Singapur, Thajsko, Malajsie
- Jádrové oblasti – světová hospodářská centra

Periferie – tradiční formy hospodaření

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Hrubý národní produkt – charakteristika úrovně hospodářství dané země (přepočet na 1 obyvatele – Lucembursko, USA, Švýcarsko, Norsko, Island).

Typy ekonomiky:

1. agrární typ – rozvojové , nejzaostalejší země,
2. industriální typ – 2. pol. 19. stol., 1. pol. 20. stol.,
3. postindustriální typ – současnost, rozvoj vědecky náročných oborů výroby, růst úlohy vzdělání, výzkumu a vývoje.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Zemědělství

Rostlinná a živočišná výroba, rybolov,
lesnictví – základní rozdělení zemědělské
výroby

Přírodní faktory rozmístění zemědělské výroby:

1. půda – hlavní výrobní prostředek, zemědělská (víceleté kultury, louky, pastviny), orná (většinou jednoleté kultury – obiloviny),
2. georeliéf – nadmořská výška, expozice svahů, svažitost terénu,
3. podnebí – teplota, vodní srážky.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Socioekonomické faktory rozmístění zemědělské výroby:

1. trh (spotřeba) – příměstské zemědělství (produkty rychle podléhající zkáze a náročné na dopravu – zelenina, mléko, vejce, květiny) – intenzivní způsob hospodaření, značné investice, vysoká potřeba lidské práce, vytváření dodavatelských a spotřebitelských oblastí,
2. doprava – chladírenská technika umožňuje rozvoj i vzdálených oblastí (lodě na širém oceánu),
3. pracovní síly – v současnosti menší význam, stimul pro modernizaci zemědělské výroby.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Světová zemědělská výroba

Využíváno asi 36 % plochy pevnin, orná půda asi 11 %, 1 mld. Osob.

Rozvinuté země – agroprůmyslové komplexy, vysoký stupeň mechanizace a chemizace zemědělství, růst poptávky po ekologické produkci – ekologické zemědělství (bioprodukty).

Rozvojové země

- tradiční sektor – drobná hospodářství, minimální mechanizace a chemizace, žďárové hospodářství
- moderní sektor – plantážní hospodářství, pěstování monokultur

„Zelená revoluce“ – zavádění nových druhů plodin, umělé zavlažování, aplikace moderní techniky a chemie.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Rostlinná výroba

Hlavní úkol – pěstování plodin jako potravin pro výživu obyvatelstva, krmiva pro hospodářská zvířata a surovin pro zpracovatelský průmysl.

Obilnářství

Ve vyspělých státech nejvíce a nejlépe mechanizované odvětví, výroba potravin, sladu, škrobu, jaderné krmivo.

Pšenice – hlavně severní mírný pás, stepní oblasti, Severní Amerika, Evropa, Rusko, severní Kazachstán, jihozápadní, jižní a východní Asie (na jižní polokouli – Argentina, Jižní Afrika, Austrálie)
Největší producenti – Čína, Indie, USA, Rusko, Francie, Kanada, Austrálie.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Kukuřice – Corn Belt – USA (oblast mezi Velkými jezery a soutokem Mississippi a Missouri)
Největší producenti – USA, Čína, Brazílie, Mexiko

Rýže – oblasti monzunového klimatu Asie
Největší producenti – Čína, Indie, Indonézie, Bangladéš, Vietnam

55 % sklizně obilovin slouží výživě obyvatelstva,
45 % jako krmivo pro dobytek.
Hlavní exportéři obilovin – USA, Indie, Čína, Rusko

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Terasové rýžové pole v Číně

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:LongjiTerraces.jpg?uselang=cs>

Autor: Doron, licence CC – BY – SA, (cit. 17 – 03 – 2013)

Ostatní potravinářské plodiny

Olejniny – sója (USA, Brazílie, Argentina), slunečnice (Rusko, Ukrajina), řepka olejná (Čína, Indie, Kanada), podzemnice olejná (Indie, Čína, USA), olivovník (evropské Středomoří), kokosová palma (Filipíny, Indonézie), palma olejná (Malajsie, Indonézie).

Hlíznaté rostliny – brambory (Čína, Rusko, Polsko), batáty, maniok, yamy – tropický a subtropický pás.

Cukrová třtina – Brazílie, Indie, Čína.

Řepa cukrová – Francie, USA, Německo.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Podzemnice olejná

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Peanut_9417.jpg?uselang=cs

Autor: Pollinator, licence CC – BY – SA, (cit. 17 – 03 – 2013)

Sója

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Soja.jpg?uselang=cs>
Autor: Scott Bauer, licence PD, (cit. 17 – 03 – 2013)

Sladké brambory - batáty

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sweet_potatoes.JPG?uselang=cs

Autor: Jèrôme Sautret, licence CC – BY – SA, (cit. 17 – 03 – 2013)

Cukrová třtina

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Saccharum_officinarum_yellow_canes.JPG?uselang=cs
Autor: B. navez, licence CC – BY – SA, (cit. 17 – 03 – 2013)

Ovoce a zelenina – citrusy (Brazílie, USA, Středomoří), banány (Latinská Amerika), jablka (mírný pás), vinná réva (Středomoří, Kalifornie), zelinářství (příměstské oblasti).

Pochutiny – čaj (monzunová Asie), káva (pochází z Afriky - Brazílie, Kolumbie) – producenti , kakao (Pobřeží Slonoviny, Ghana, Brazílie).

Chmel – Česko, Německo, USA, Čína, Polsko, Rusko, Ukrajina, Velká Británie, Kanada, Austrálie.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Čajovník

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Teestrauch_Detail.jpg?uselang=cs

Autor: Sebastianjude, licence CC – BY – SA, (cit. 17 – 03 – 2013)

Chmel otáčivý

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Chmel_detail.jpg?uselang=cs
Autor: Ludek, licence CC – BY – SA, (cit. 17 – 03 – 2013)

Kávovník arabský

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Starr_070308-5471_Coffea_arabica.jpg?uselang=cs
Autor: Forest & Kim Starr, licence CC – BY, (cit. 17 – 03 – 2013)

Nepotravinářské plodiny

Bavlník – Čína, Egypt, Mexiko, jihovýchod USA (Cotton Belt), Uzbekistán.

Přírodní kaučuk – Malajsie, Indonézie, Thajsko.

Tabák – Čína, USA, Indie.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Bavlník

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Feld_mit_reifer_Baumwolle.jpeg?uselang=cs

Autor: David Nance, licence PD, (cit. 17 – 03 – 2013)

Kaučukovník – odběr latexu

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Latex_dripping.JPG?uselang=cs
Autor: Axel Boldt, licence PD, (cit. 17 – 03 – 2013)

Zdroje informací

KAŠPAROVSKÝ, Karel. *Zeměpis I. v kostce: pro střední školy: [kartografie, fyzická geografie, socioekonomická geografie]*. 1. vyd. Praha: Fragment, 2008. 152 s. Maturita v kostce. V kostce. ISBN 978-80-253-0586-7.

KARTOGRAFIE PRAHA. *Školní atlas světa* [kartografický dokument]. 1. vyd. Praha: Kartografie Praha, 2004. 1 atlas (175 s.). ISBN 80-7011-730-3.

BIČÍK, Ivan a kol. *Školní atlas dnešního světa* [kartografický dokument]. 1. vyd. Praha: TERRA, 2001. 1 atlas (183 s.). ISBN 80-902282-4-0.

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:LongjiTerraces.jpg?uselang=cs>

Autor: Doron, licence CC – BY – SA, (cit. 17 – 03 – 2013)

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sweet_potatoes.JPG?uselang=cs

Autor: Jèrôme Sautret, licence CC – BY – SA, (cit. 17 – 03 – 2013)

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Peanut_9417.jpg?uselang=cs

Autor: Pollinator, licence CC – BY – SA, (cit. 17 – 03 – 2013)

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Soja.jpg?uselang=cs>

Autor: Scott Bauer, licence PD, (cit. 17 – 03 – 2013)

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Saccharum_officinarum_yellow_canis.JPG?uselang=cs

Autor: B. navez, licence CC – BY – SA, (cit. 17 – 03 – 2013)

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Teestrauch_Detail.jpg?uselang=cs

Autor: Sebastianjude, licence CC – BY – SA, (cit. 17 – 03 – 2013)

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Starr_070308-5471_Coffea_arabica.jpg?uselang=cs

Autor: Forest & Kim Starr, licence CC – BY, (cit. 17 – 03 – 2013)

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Starr_070321-6121_Theobroma_cacao.jpg?uselang=cs

Autor: Forest & Kim Starr, licence CC – BY, (cit. 17 – 03 – 2013)

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Feld_mit_reifer_Baumwolle.jpeg?uselang=cs

Autor: David Nance, licence PD, (cit. 17 – 03 – 2013)

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Latex_dripping.JPG?uselang=cs

Autor: Axel Boldt, licence PD, (cit. 17 – 03 – 2013)

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Chmel_detail.jpg?uselang=cs

Autor: Ludek, licence CC – BY – SA, (cit. 17 – 03 – 2013)

Materiál je určen pro bezplatné užívání pro potřebu výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu. Dílo smí být dále šířeno pod licencí CC BY – SA. (www.creativecommons.cz).

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ